

ŠTEVILKA 6 (141)

JULIJ 1985

NEAKTUALEN, PREMALO POLEMIČEN, SIROMAŠEN PO VSEBINI!

Kratka ocena glasila Vrelci, ki bi naj bila „glas“ delavca delovne organizacije Zdravilišča.

Še najlažje bi zagovarjali neaktualnost, je pač mesečnik in veliko informacij izgubi ob izdaji svojo vrednost. Toda, da je premalo polemičen, to je naša krivda. Priznajmo si končno, da smo postali v naši vsakdanjosti vase zaprti egoisti, da nam je malo mar vse drugo (razen mesečne plače), kar bi z našo dobro voljo in angažiranjem pripomoglo k reševanju problemov naše delovne organizacije pa tudi družbe kot celote. Nič čudnega torej, da nam odnosi ne le do dela, temveč tudi medsebojni, človeški, postajajo anemični, zlagani. Papirnati smo, obremenjeni s frazami, parolaški, nagnjeni k parafraziranju in ponavljanju znanih in drugod izrečenih tez. V obveščanju smo suhi in sivi. Komentiramo premalo angažirano, medlo, razen za šankom, kjer stresamo jezo na vse, ki so krivi za naše težave, na vse, ki so se nas „osebno lotili“.

Večina je takih, ki se radi spogledujejo zdaj z enim, zdaj z drugim, kakor jim pač bolj ustreza. Dotaknimo se še vsebine. Je pusta, dolgovozna, revna. Da je tako, je ter sam odgovor: ne pišemo. Kot ilustracijo naj navedem, da za vsako številko pripravimo okoli 20 tem, torej 20 poročevalcev je naprošenih, da bi poročali, napisali. Odzove se jih 10 do 13. Predvidene so rubrike: tematika iz aktualnosti TOZD, iz dela samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, kulturnega življenja našega kraja, gosti o nas, šolski koticček. Od navedenih se le redke najdejo na stolpcih glasila. Zaskrbnjujoče je, da malo pišejo tisti, katerih dela in naloge (za te so plačani) narekujejo in obvezujejo obveščati, da družbeno-politične organizacije v letošnjem letu niso prispevale niti enga samga članka, da n.pr. organizacija ZK v treh letih ni imela potrebe (če ji ni dolžnost), da kaj objavi.

Kaj storiti?

Kot prvo naj sindikat skliče okroglo mizo na temo:

VRELCI DA ALI NE?

Korak za to je bil storjen na seji uredniškega odbora, kjer smo predstavnika sindikata zaprosili naj konf. sind. Zdravilišča skliče zbor na to temo. V tej številki Vrelcev naj bi bilo poročilo s te seje. Žal se sindikat še ni organiziral!

In o čem bi razpravljali na tej seji?

– Izreči bi se morali, ali glasilo sploh

želimo;

- če ga, začrtati programsko zasnovo glasila;
- v kakšni nakladi, kvaliteti papirja naj bi izhajalo;
- dogovoriti se o formiranju novega uredniškega odbora in o razpisu za glavnega in odgovornega urednika;
- razmišljati o informativnem centru (službi), katerega vodja bi bil gl. urednik in o manjšem tiskarskem stroju, katerega bi lahko uporabljali za tiskanje vseh vrst informacij, pa tudi jedilnih listov idr.

Če bo do omenjenega zbora sestanka prišlo izhajajmo iz resnice, da obveščati in obveščen biti ni le „neka ustavna parola“. List naj ne bo privatna in družinska zadeva odbora, ne glede na to, da je del našega intimnega razpoloženja, pač pa je v koncepciji glasilo delovne organizacije, v katerem naj se kaže odsev dela, politike, družabnega življenja pa tudi okolja, v katerem živimo. Govorimo in pišimo o ljudeh in o stvareh, ne pa proti ljudem!

Glavni urednik

ALI GOSPODARIMO PRAVILNO

Pred dnevi me je nagovoril delavec približno takole:

„Tovariš direktor, vidim, da ponovno investiramo, da gradimo ploščad pred Zdraviliškim domom. Ali se vam ne zdi, da bi bilo potrebno prenehati z investicijami in dati nekaj več na osebne dohodke delavcu, ki zaostajajo za povprečji v naši dejavnosti?“

Ne vem več, kaj sem odgovoril, vendar me je vprašanje precej presenetilo, istočasno pa opozorilo, da gotovo tudi pri ostalih delavcih v našem kolektivu obstoja ta dilema, ki jo moramo po samoupravni poti čimprej razjasniti. Postavlja se vprašanje ali gospodarimo pravilno in ali obstojajo druge, boljše variante razdeljevanja dohodkov in gospodarjenja, ki bi zagotovile še boljši napredek in boljše počutje vseh delavcev Zdravilišča. Če so, jih moramo poiskati. Da pa bi razprava o tem lažje stekla, moramo upoštevati naslednja pojasnila.

Najprej sem prepričan in to tudi ob vsaki priložnosti zagovarjam, da je samo ena najboljša pot gospodarjenja in razvoja in da so vse ostale slabše in lahko celo usodne. Modro, večkrat preizkušeno pravilo je, da skrajnosti niso dobre, da vodijo v nazadovanje in da je najboljša zlata sredina, ki v bistvu pomeni uravnovešanje vseh skrajnosti. Če to načelo prevedemo na naš problem, potem bi lahko dejali, da bi bilo slabo gospodarjenje, če bi vsa razpoložljiva sredstva namenili za investicije ter zanemarili standard in pogoje dela članov kolektiva, prav tako ali pa še slabše pa bi gospodarili, če bi ves razpoložljivi dohodek namenili za osebne dohodke. Torej je pravilna pot: največji možni delež ustvarjenega dohodka nameniti za izboljšanje pogojev dela, za modernizacijo in ureditev zdravilišča, pri čemer pa tudi osebni dohodki delavcev ne smejo zaostajati za splošnimi gibanji osebnih dohodkov v naši republiki. To pravilo smo zapisali v naše plane in se ga v praksi tudi držimo. Zakaj tako?

Živimo v času hitrega razvoja in velike borbe na tržišču. Tudi v naši dejavnosti velja, da vsakdo, ki zaostaja korak za razvojem, večinoma nazaduje, se usmerja k pozabi. Predmet našega dela so živi ljudje, gosti, ki pričakujejo napredek, in nenehne izboljšave, ki se veselijo naših pridobitev in tudi zato obiskujejo vse rajši Rogaško Šlatino. Niso redke izjave, ko hvalijo napredek, pestrejšo ponudbo in obljublajo, da bodo še prišli. Kdor misli, da je sedanji obisk ki je predvsem pri tujcih rekorden, posledica neke stare slave Rogaške Šlatine, se zelo moti: je rezultat vseh naših pridobitev in naložb in velikih aktivnosti na tržišču, ki so tudi naložbe v trg. Pa še to. Bolj ko bo Rogaška urejena bogatejša ko bo ponudba, zahtevnejši gostje nas bodo obiskovali, večje bodo lahko cene, višja izvenpenzijska potrošnja, večji ostanek dohodka in večje možnosti za solidnejše osebne dohodke članov našega kolektiva.

Mislím, da sploh ni dileme: investicije DA ali NE. Investirati smo prisiljeni, dilema je le, kaj moramo najprej zgraditi in kaj kasneje iz sprejetega programa dolgoročnega razvoja. Gotovo ne bi smeli delati napake, ki so značilne za nekatere turistične centre ob primorju, ko kar naprej gradijo drage nove hotele, stare in stara naselja pa prepuščajo v nemar. Najprej moramo dvigniti nivo obstoječih zmogljivosti in nato začeti z izgradnjo novih, tako smo se tudi dogovorili z našim srednjeročnim planom. Pri nabavi polnilne linije niti nimamo dveh variant ob dejstvu, da je obstoječa tehnično in tehnološko dotrajana. Dilema je ali zapreti ali delati najprej, ob izrednem povpraševanju po mineralni vodi Donat doma in v svetu pa tudi ta dilema odpade. Torej se vračam na prvotno ugotovitev, ki smo si jo s plani začrtali. Dosegli pa jo bomo, če bomo vsi prepričani, da je prava. Če jo bomo

zavzeto uresničevali, za to nam ne sme biti žal časa in volje, da se pri tem poenotimo.

In končno! Ali so naši osebni dohodki slabi? Ali ne lovimo korak za splošnimi gibanji? Mislím, da ga, in tako misli veliko sodelavcev. Seveda pa smo v primerjavi z inozemstvom in nekaterimi delovnimi organizacijami pri nas, ki imajo monopol, lahko slabe volje. Želja po večjem osebnem dohodku je v bistvu želja po napredku in gonilo razvoja, zato je pozitivna. Zavedati se le moramo, da ni dosegljiva samo z deltivijo, ampak z ustvarjanjem dohodka, pri čemer pa so smotrne naložbe ključnega pomena. Zaupajmo v naš program, v naše sposobnosti in našo zavest. V praksi smo jo že večkrat potrdili.

Glavni direktor
Darko Bizjak

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Odbor za strokovno izobraževanje

Potrjena je bila valorizacija kadrovske študije, ki nam jo je posredovala Skupnost za zaposlovanje Šmarje pri Jelšah in sicer se študije po sklepu skupščine delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma o študiranju na ravni republike s 1. 1. 1985 valorizirajo za 20%. Tako se vrednost točke poveča od dosedanjih 8,65 din na 10,38 din, višine študij pa so naslednje:

a) za učence v srednjem usmerjenem izobraževanju

Uspeh	Število točk	Dosedanja vred.	20% valo. vred.
zadosten	400	3.460	4.150
dober	480	4.150	4.980
prav dober	590	5.100	6.120
odličen	720	6.230	7.470

b) za študente višjih in visokih šol

6,0 - 6,5	600	5.190	6.230
6,6 - 7,2	650	5.620	6.750
7,3 - 7,9	720	6.230	7.470
8,0 - 8,6	800	6.920	8.300
8,7 - 9,3	900	7.790	9.340
9,4 - 10	1080	9.340	11.210

Dodatek za deficitarost 100 točk je 1.040 din.

Perc Stanku je bilo odobreno vračilo študije v skupnem znesku 35.140 din + obresti v 6 zaporednih mesečnih obrokih in sicer od prvega obračuna osebnega dohodka dalje, ko se zaposli pri nas.

Odbor za družbeni standard

je obravnaval precej vlog za finančno pomoč in le-to odobril naslednjim organizacijam oz. društvom:

- Gasilsko društvo Rogaška Slatina 15.000 din
  - Gasilsko društvo Donačka gora 5.000 din
  - Planinskemu društvu Rogaška Slatina 5.000 din
  - Kegljaškemu klubu Rogaška 5.000 din
  - Nogometnemu klubu Steklar Rog. Slatina 5.000 din
  - ZB NOV Rogaška Slatina 10.000 din
  - Klubu študentov občine Šmarje 5.000 din
  - Aktivu invalidov Zdravilišča 15.000 din
  - KZ A Rogatec 5.000 din
  - Jurič Rozaliji iz TOZD-1 - nakaže se Stanovanjski skupnosti Šmarje za poravnavo stroškov ogrevanja 15.000
- Vlogo Srednje zdravstvene šole Celje za prispevek za srečolov je bila odstopljena TOZD Polnilnica.

Ker nimamo na razpolago dovolj finančnih sredstev, pa je odbor zavrnil naslednje vloge:

- Tjedan kulture, zabave i sporta Začretje
- CSUI Jesenice
- Moški pevski zbor „Vladimir Nazor“ Podčetrtek

- Srednja šola „Boris Kidrič“ Celje
- Zveza VVI Koper
- Srednja družboslovna šola Celje
- Meddruštveni odbor planinskih društev „Savinjska“ Celje
- TOZD OŠ „Tončke Čečeve“ Lesično
- Moški pevski zbor „Atomske toplice“ Podčetrtek
- Gasilsko društvo Podčetrtek.

Določil je višje zneske pomoči za zdravljenje in sicer 10.000 din za delavce, ki gredo na zdravljenje prvič in 8.000 din za delavce, ki gredo na zdravljenje drugič

TOZD - 1 gostinstvo

1. Šarkinovič Ramo
2. Šiljeg Gabriela
3. Žekar Ivanka
4. Krušič Stanislava

TOZD 1 zdravstvo

1. Turnške Ivanka
2. Božič Marija
3. Strašek Franc

TOZD Polnilnica

1. Halužan Dragica
2. Hrepevnik Jakob
3. Mikašek Đuro

DS skupne službe

1. Sajko Tončka
2. Tratenšek Silva

Sprejet je bil sklep v zvezi z reševanjem stanovanjske problematike ing. Jurjec Damjana iz zdravstva in sicer:

1. Stanovanjski problem ing. Jurjeca rešujemo po načelih reševanja kadrovske stanovanj.
2. Za reševanje se dogovorimo z VIO Šmarje pri Jelšah, kjer je zaposlena žena našega delavca.
3. K stroškom ureditve stanovanja prispevamo 35 % vrednosti, ki jo bo VIO Šmarje po dveh letih plačal Delovni skupnosti skupščine občine za razliko v vrednosti sedanjega in novega sta-

ter 5.000 za prvič in 4.000 din za drugič za delavce, ki se zdravijo v našem zdravilišču oz. v zdravilišču, v katerega se je mogoče vsakodnevno voziti.

Na razpis za zdravljenje se je prijavilo 26 delavcev. Ker ni na razpolago dovolj sredstev, je bilo zdravljenje odobreno tistim delavcem, ki so zanj zaposlili prvič. Ostalim pa bo odobreno, ko bodo na razpolago odobrena dodatna sredstva.

Tako je zdravljenje zaenkrat odobreno naslednjim delavcem:

Čateške toplice	10.000 din
Laško	10.000 din
Rogaška Slatina	5.000 din
Rogaška Slatina	5.000 din

Čateške Toplice	10.000 din
Čateške Toplice	10.000 din
Čateške Toplice	10.000 din

Mali Lošinj	10.000 din
Rogaška Slatina	5.000 din
Čateške ali Dol. toplice	10.000 din

Dobrna	10.000 din
--------	------------

Šmarješke toplice novanja.	10.000 din
----------------------------	------------

4. Za zavarovanje obveznosti iz tega dogovora izdamo VIO Šmarje menico z menično izjavo.

5. Za izvedbo teh sklepov sta zadolžena ekonomsko finančni in splošno kadrovske sektor.

V planu je bilo rezervirano 300.000 din za oba pevka zbora. Odbor je sredstva razdelil in sicer tako, da dobi Moški pevski zbor 170.000 din, ženski pevski zbor pa 130.000 din.

Marinka Zidar

Nova lokacija Attemsovega spomenika? Ne-le fotomontaža!

ZAKAJ TAKO?

ZDRAVLJENJE NAŠIH DELAVCEV

Neštetokrat slišimo, da je naš družbeni sistem prilagojen visoki zavesti delavcev in ker te zavesti ni, ne daje takšnih rezultatov, kot bi jih moral. Gotovo je v tem veliko resnice, samo izhod iz zagate moramo najti pravi. Nekateri pravijo, naj menjamo sistem, pa ne vedo, da je ob slabi in neustrezni zavesti možna varianta samo čvrste roke in državne prisile. Ali želimo to? Jaz pa pravim, menjajmo zavest, naš odnos do dela, do družbene lastnine, pa bo sistem samoupravnega socializma pokazal vse prednosti. To pravim, čeprav me obsojate, da sem za luno in utopist. Ali je res neizvedljivo? Je, če izrinemo iz življenske prakse lažno moralo in lažno solidarnost.

Velika večina, (97 %) delavcev opravlja svoje dolžnosti ustrezno našemu sistemu, le manjšina ruši naš sistem, pa vendar ima ta manjšina preveč odločujočo vlogo. Pa zakaj? Zato ker kali naše odnose lažna morala, ki pušča, da živi nekdo na račun drugega, da krade rezultate skupnega dela, da se mora večina prilagajati manjšini, zaradi lažne solidarnosti in lažne humanosti. To niso tako splošne ugotovitve kot izvenijo, pač pa se v praksi sleherni dan pojavljajo, potrjujejo žal tudi pri nas. Bom navedel primer brez imen, izmišljen, pa vendar zelo blizu resnice.

Delavec X je po preizkušeni metodi sleherni dan jemal inkaso denar, tako da je potvarjal evidenco. Tako je oškodoval kolektiv za X milijonov starih dinarjev. Ko so ga pogruntali in prijavi, je nastal vik in krik, kako smo nehumani in kako ne razumemo težek položaj ubogega delavca, tisti pa, ki so kršitev sporočili, pa so špecarji, netovariški in lezejo vodilnim nekam. Torej je pred nekaterimi kriv tisti, ki krajo prijavi, ne pa tisti, ki jo stori. Kakšna je to morala? Kam to vodi? Ali se zavedamo, da so družbena sredstva, s katerimi gospodarimo, naša sredstva in da kdor jih odtuja, jemlje denar iz žepa vsakega posameznika. Če bi res segel v žep posameznika, v privatni žep, bi ga proglasili za lopova. Ker pa jemlje nam vsem iz družbenega žepa, pa pogosto rečemo: se pač znajde! Ali pa odnos nekaterih delavcev do strojev, ki so jim zaupali, do dela in izmišljenih bolniških, do javnega reda in miru v naših lokalih, do sodelavcev itd. Da ne razpletam preveč, vsi vemo, za kaj gre in vi poznate še več in še bolj perečih primerov, naše skupne lastnine in naše socialne varnosti. Rad bi postavil nekaj vprašanj.

Kako dolgo bomo še trpeli takšno ponašanje?

Zakaj se velika večina poštenih delavcev ne upre peščici in posameznim negativnim dejanjem?

Zakaj ne prevlada kult dela nad lenobo in „iznajdljivostjo?“ Kakšna lažna solidarnost nas sili, da smo tako popustljivi? Mislím, da tudi z moralo in našo solidarnostjo ni nič narobe.

Vsaj ne s tisto, ki jo vsak posameznik čuti nekje v notranjosti, ko točno ve, kaj je prav in se zgraža nad negativnimi pojavi, narobe je le z našo odločenostjo, da se brez popuščanja javno zoperstavimo kršilec. Je pač tako, ponavadi zvest in priden delavec molče in skromno opravlja svoje naloge najglasnejši pa so tisti ki bi radi z jezikom nadomestili pomanjkljivosti pri delu. In ker so glasni se ustvarja vtis, da so močni.

Preveč pasivni smo napram negativnim pojavom. Oportunisti, kot se reče, popustljivi in prilagodljivi. Torej ni kriza v sistemu, niti v moralnih vrednotah, ki veljajo v našem sistemu, pač pa v naši pripravljenosti, da jih dosledno uresničujemo, da se zoperstavimo napakam in nedelu. Problem zavesti. Odnosa do dela, do naše skupne lastnine v naši delovni organizaciji ni tako pereč, da bi klicali SOS, ni pa zanemarljiv. Načel sem ga zato da bi spodbudil debato, da bi se še kdo oglasil, tudi v časopisu Vrelci. Da bi se uprli lenobi in okoriščanju na račun skupnosti, da bi počasi, vendar dosledno uveljavili v praksi tisto moralo in tisto solidarnost, ki mora krasiti naše medsebojne odnose in ki je v službi pravice in razvoja. To je izziv.

Darko Bizjak

PRIZNANJE OF

Letošnje priznanje OF – srebrni znak OF je dobil tudi Krebs Rudi, vodja rezervacijskega sistema v prodajni službi za zdraviliške storitve.

Občinska konferenca SZDL mu je podelila priznanje za družbeno politično aktivnost in prispevek h krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov.

KAJ VAM POMENI TO PRIZNANJE?

Takšno priznanje je družbena verifikacija dela, ki je bilo opravljeno in obnem potrditev, da je bilo to delo tudi v redu opravljeno. Še posebej zato, ker so takšne funkcije volonterske in ne profesionalne, kar pomeni, da terjajo od vsakega posameznika veliko samoodpovedovanja, angažiranja v prostem času in podobno.

To je neke vrste nagrada za opravljeno delo, ki hkrati obvezuje za nadaljnje prispevanje h krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov.

Čestitamo k priznanju.

Kitak Gordona

magnezijeva slatina

DONAT Mg

Kakor vsako leto, je tudi letos razpisana pomoč za zdravljenje. Določena je višina zneska te pomoči in sicer:

- 10.000 din za delavca, ki jo prvič zaprosi oz. je lansko leto ni dobil;
- 8.000,00 din za delavca, ki drugič prosi zanjo.

V Pravilniku o denarni pomoči obolelim delavcem DO Zdravilišča je določeno, da delavcu, ki koristi zdravstvene storitve v našem zdravilišču, kamor se lahko dnevno vozi, pripada polovičen znesek te pomoči (letos je to 5.000 oz. 4.000 din).

V planu je namenjeno za zdravljenje 150.000 din. Prosilcev za to pomoč pa je bilo več in sicer 26, kar pomeni, da bi potrebovali 214.000 din. Posebna komisija (v sestavi: pooblaščen zdravnik, ki je podal mnenje o upravičenosti do te pomoči glede na zdravstveno stanje prosilcev, predsednik Odbora za družb. standard, predstavnik sindikata in socialna služba), ki naj bi sestavila prioriteto listo prosilcev, ki so do te pomoči najbolj upravičeni, je predlagala, da se za zdravljenje nameni 214.000 din. Predlog je utemeljila:

1. vsi prosilci so glede na njihovo zdravstveno stanje upravičeni do te pomoči,
2. vsi prosilci izpolnjujejo pogoje določene v omenjenem pravilniku,
3. realna vrednost sredstev, planiranih za denarno pomoč za zdravljenje, se je zaradi visoke stopnje inflacije v letošnjem letu precej znižala.

Odbor za družbeni standard se je strinjal z navedenim predlogom in sprejel sklep, da se navedena pomoč najprej odobri prosilcem, ki je še niso koristili, ostali prosilci pa počakajo na sklep Centralnega delavskega sveta, ki bo odločil o povečanju sredstev, potrebnih za zdravljenje naših delavcev.

Znano je, da imajo nekateri druge delovne organizacije pomoč za zdravljenje delavcem drugače urejeno. Tako n.pr. DO plača določene – potrebne zdravstvene storitve delavcu, ki mu je odobreno zdravljenje za določeno število dni (10 ali 14 dni) v določenem (glede na naravo obolenja) zdravilišču, s katerim ima DO pogodbo. Tudi nekateri naši delavci se zavzemajo za opisan način, vendar zaenkrat tak predlog ni bil sprejet. Morda pa bi bil navedeni predlog sprejemljivejši takrat, ko bi bilo možno za zdravljenje nameniti več sredstev.

Mikuljan Metoda

VRELCI – glasilo delavcev Zdravilišča Rogaska Slatina, izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 1000 izvodov in ga prejema vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Božo Kolar, tehnični urednik Anton Slivnik, lektor Vlado Kern. Tisk: „Papirkonfekcija“ Krško. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije št. 421/72.

O DELU TURISTIČNEGA DRUŠTVA ROGAŠKA

Naše Turistično društvo spada med večje v celjski regiji pa tudi v kraju med večja društva. Članov je preko 600. Organizirani smo po načrtu turističnih društev, tako da ga sestavljajo občni zbor, upravni odbor, odbori in komisije ter nadzorni odbor.

Občni zbor se sestaja enkrat letno. Upravni odbor je imel v zadnji mandatni dobi 18 sej, komisije in odbori pa so imeli povprečno po 8 sej.

Letošnji občni zbor smo imeli 7. maja v Zdraviliški dvorani. Udeležba je bila dobra. Prisotnih je bilo več kot 100 članov društva in skupina turističnega podmladka iz osnovne šole. Zbora so se udeležili tudi predstavniki krajevnih društev in družbenopolitičnih organizacij ter podpredsednik CTZ. Zbor kjer smo pregledali naše delo, je potekal po ustaljenem načelu z uvodnim referatom predsednika upravnega odbora in dopolnilnimi referati predsednikov komisij in odborov ter nadzornega odbora. Po teh poročilih je bila živahna razprava. Splošna ocena je bila, da je bilo delo društva v zadnji mandatni dobi zadovoljivo. Najmočnejši poudarek v tem obdobju je bil dan vzgoji prebivalstva, predvsem mladine, izgledu kraja, javnemu redu, prireditvam in izletom. Skratka, skrb za boljše počutje gostov, ki nas obiskujejo, pa tudi nas, ki tukaj živimo.

Na področju estetske vzgoje smo v preteklem letu priredili turistična predavanja v Steklarski šoli ter na osnovnih šolah v Rogaški Slatini, Rogatcu in Kostrivnici. Preko komisije za turistično in estetsko vzgojo je bil organiziran tečaj za turistične vodiče, ki so opravili teoretični in praktični izpit. Ti sedaj uspešno sodelujejo z animatorsko službo Zdravilišča pri sprejemanju in vodenju gostov, še posebej šolskih izletov.

Komisija za prireditve je skupno z zdraviliško službo organizirala vrsto prireditev. Vseh je bilo nekaj nad 100. Nastopali so tudi plesni pari iz Italije, folklorna skupina iz Avstrije. Posebej pomembna pa je bila prireditev „jugoslovanski šanson“, ki bo postala tradicionalna. Delavska univerza pa je bila tudi v preteklem letu organizator raznih razstav v pivnici mineralne vode.

Komisija za izlete ugotavlja, da je zanimanje za izlete v zadnjem času precej večje. Je le malo primerov, da bi le-ti odpadli zaradi nezadostnih prijav. Preko preteklega leta je bilo realiziranih več kot 100 izletov v širšo in ožjo okolico.

Zelo delovna je bila tudi komisija za zasebne turistične sobe. Imela je več zborov sobododajalcev, kjer so uskladili navodila za vodenje knjig gostov ter nadzor nad pravilnostjo prijavljanja. Posredovala je pri pristojnih občinskih organih za ustrežno odmerjanje akontacij davka in sodelovala pri pripravi spremembe občinskega odloka o sprejemanju gostov na prenočišče in prehrano pri zasebnih gospodinjstvih. Sodelovala

je skupno z inšpekcijskimi službami in Zdraviliščem pri pregledu zasebnih turističnih sob. Velika večina teh odgovarja kriterijem kategorizacije, le v dveh primerih je bila potrebna prekategorizacija iz III. v IV. kategorijo.

Zaradi boleznih članov komisije za uréditev in lepšavo kraja ta v preteklem letu ni mogla opraviti svojega dela – ocenjevanja stanovanj, javnih lokalov in njihove okolice. To moramo v tem letu nadoknaditi.

Društvo je v tem letu prejelo dve pomembni priznanji, in to pokal CTZ za najbolj urejen kraj in turistični nagelj za vzgojo turističnega podmladka.

V pestri razpravi na občnem zboru so člani društva in povabljeni poudarili pomembnost urejenosti turističnega kraja. Izrečenih je bilo nekaj kritičnih pripomb na obratovalni čas trgovin, na odvoz trdih predmetov in na prostore, v katerih poslujeta banka in pošta.

Turistično društvo financira svoje dejavnosti iz turistične takse, ki se pobira po principih, določenih z družbenim dogovorom o namenski porabi turistične takse v obdobje 1982–1985 (Uradni list SRS, št. 42/82).

Pri tem gre vsa pohvala ustreznim službam občinske skupščine, saj se taksa redno in v celoti odvaja. Za leto 1985 smo planirali, da bi je morali zbrati nekaj nad 10.000.000 din, porabili pa bi jo takole: 5.000.000 za prireditve, za ureditev kraja, to je za nabavo oznak, kačipot, reliefne table in za dotacijo krajevni skupnosti za osvetlitev 4.000.000, dotacija raznim društvom, osnovni šoli in pripravo Vodiča 650.000 din. Tako je namenjenih kar 92 % vseh sredstev za turistično propagando, prireditve in lepšavo kraja. Le 8 % je namenjenih za celotne funkcionalne stroške.

V letošnjem letu ima društvo pomembne naloge. Skupno s krajevno skupnostjo bo izpeljalo akcijo čiščenje v krajevni skupnosti Rogaška Slatina. Na osnovnih šolah in Steklarski šoli bodo predavanja o turistični–estetski vzgoji. Za odrasle prebivalce Rogaške Slatine bomo na osnovni šoli ob roditeljskem sestanku organizirali predavanje o urejanju stanovanjskih hiš, vrtov in okolice. Skupno z Društvom prijateljev mladine bomo poleg ostalih prireditev tudi v tem letu sodelovali pri organiziranju mladinskega karnevala. Poleg teh lokalnih akcij pa se bomo letos vključili v dve pomembni: prva je zvezna, „izboljšanje kvalitete v turizmu“ in druga slovenska, „izbirajmo najlepši turistični kraj“. To bo zahtevalo precejšnjo angažiranost članov organov društva in vsega članstva. Če bomo prizadevni, lahko pričakujemo, da se bomo uvrstili med boljša mesta. Pri tem pa seveda računamo na vsestransko podporo predstavnikov krajevne skupnosti, vseh družbeno–političnih in društvenih organizacij, še posebej pa vseh krajanov Rogaške Slatine.

Libnik Lojze

KULINARIČNI KOTIČEK

BAVARSKA SADNA KREMA
8 oseb:

4 dl pretlačenega surovega zelo zrelega sadja
2 dl vode
150 g sladkorja
limona
3 dl stepene smetane
15–18 listov želatine, odvisno od temperature

Priprava:

Iz vode in sladkorja skuhamo sirup in razpustimo v njem prej namočeno in ožeto želatino. Ko se ohladi, primešamo pretlačeno sadje in limonin sok. Kakor hitro se začne masa strjevati, zmešamo vanjo stepeno smetano in takoj napolnimo model. Postavimo v hladilnik, čez poldrugo uro zvrnemo na pladenj.

Buffet ? Receptions
Buffet & Receptions

SMETANOV SLADOLED
(osnovni recept)
15 oseb:

1 l mleka
10 rumenjakov
350 g sladkorja
1/4 l smetane

Iz rumenjakov, sladkorja in mleka pripravimo angleško kremo. Ko se ohladi, zmešamo vanjo svežo nestepeno smetano in damo kremo v stroj za sladoled.

Tako pripravljeni sladoled je posebno nežen in voljan

Buffet & Receptions

Razpis za glavnega in odgovornega urednika glasila Vrelci

Na željo in argumente dosejanega urednika razpisujemo mesto za glavnega in odgovornega urednika.

Kandidati naj pošljejo prijave na Uredniški odbor.

Uredniški odbor

MEDICOTRIM

Letos je bilo že peto srečanje zdravstvenih delavcev -- športnikov v Rogaški Slatini.

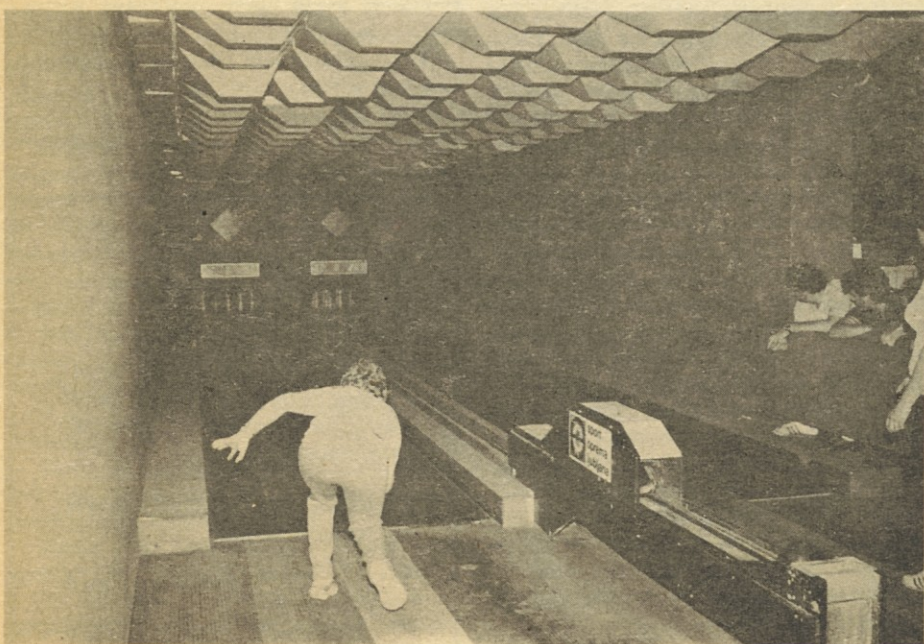
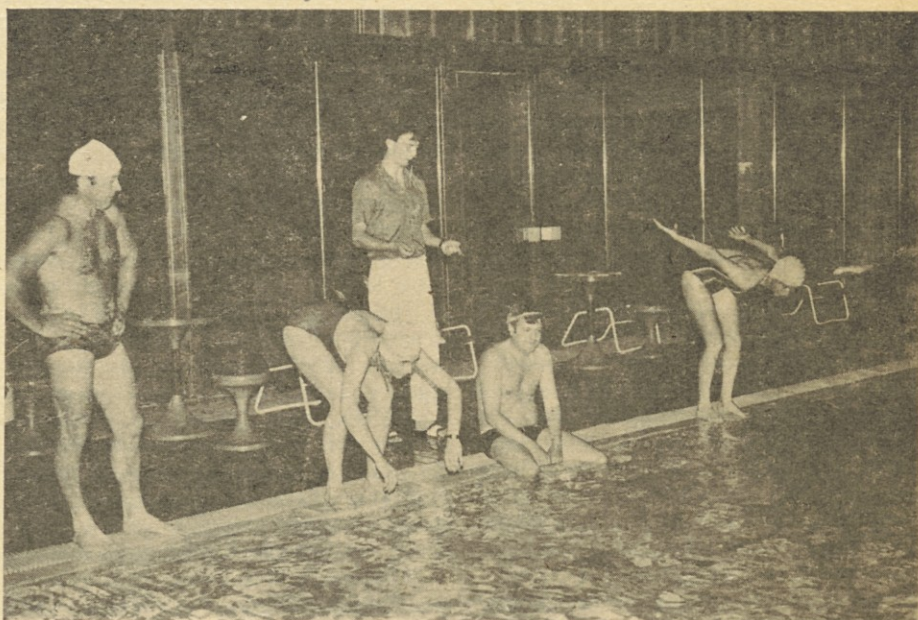
V soboto zjutraj 8. 6. 1985 se je zbralo v športnem parku skoraj 200 športnikov iz SV Slovenije. To so bili zdravniki--člani zdravniških društev iz Slov. Gradca, Velenja, Celja, Maribora, Ptuja in Murske Sobote. Iz krajev so sodelovale tudi tekmovalke -- članice društva medicinskih sester. Za sprejem je poskrbel harmonikar Stanko Tanšek, ki je s koračnicami takoj dvignil razpoloženje. Tekmovalce smo razdelili v skupine, ki so jih vodili športniki našega zdravilišča in člani športnih društev iz Rogaške Slatine.

Tekmovali smo v sledečih panogah: tenis, namizni tenis, streljanje, plavanje, trim kolesarjenje, kros, kegljanje ter šah in sicer posamezno moški in ženske. Seveda je končna uvrstitev prinesla tudi ustrezno število točk za skupno uvrstitev. V skupinskih športih so tekmovali moški v košarki, odbojki in nogometu, ženske pa v košarki, rokometu in odbojki.

Vreme nam ni bilo naklonjeno, saj nas je sredi dopoldneva presenetila ploha. Vratar ekipe iz Maribora dr. Tetičkovič je na nogometnem igrišču prosil za plavuti.

Sreča je, da imamo v Rogaški Slatini res čudovito telovadnico, ki smo jo že prej rezervirali, tako da smo lahko končali vsa tekmovanja pod streho. Nepopolno je ostalo le tekmovanje v tenisu.

Rezultati tekmovanja so bili kljub vsemu vzpodbudni, saj je npr. v streljanju z zračno puško Mariborčanka Barbara Prah dosegla 176 krogov, druga pa je bila Ptujčanka Vesna Mele s 174 krogi. Med moškimi je Horvat iz Maribora zmagal s 179 krogi, medtem ko je drugouvrščeni Velikonja imel 149 krogov, kar je 25 krogov manj, kot jih je dosegla drugouvrščena pri ženskah.

Tudi kegljače moramo pohvaliti. Najboljši moški rezultat je bil 458 kegljev, tri ženske pa so dosegle nad 200 kegljev.

V krosu je zmagal domačin Matej Slivnik.

V skupinskih športih so zmagale Velenjčanke v odbojki, v košarki igralke Terme Čatež ter v rokometu športnice iz Murske Sobote. Med moškimi ekipami je v nogometu zmagala ekipa iz Celja, enako število točk pa je dosegla ekipa iz Murske Sobote. Tudi v košarki so slavili Celjani, drugo mesto so si priborili Mariborčani, tretje pa ekipa iz Rogaške Slatine, ki so ji pomagali igralci iz Šmarja pri Jelšah. Dobrna je pristala na četrtem mestu.

Diplome in medalje smo razdelili na prijetni zabavi v zdraviliški dvorani, kjer je za glasbo poskrbel naš Adam. Ob enih zjutraj smo le zapustili dvorano. Zmagovalci so se veselili uspeha, tisti pa, ki niso dosegli najboljših mest, so bili zadovoljni, da so sodelovali v prijetnem srečanju. Organizatorji smo bili veseli,

da smo uspešno končali že 5. srečanje zdravstvenih delavcev. Sklenili smo, da se bomo prihodnje leto spet srečali prvo soboto v juniju v Rogaški Slatini.

Cilj teh športnih tekmovanj je razen športnih užitkov še ta, da zdravstveni delavci iz bližnje in daljne okolice Rogaške Slatine spoznajo naše zdravilišče. Vsak udeleženec je dobil mali reklamni material. Mislim, da ima srečanje dolgoročen cilj saj na ta način mlajši zdravniki

in sestre spoznajo Rogaško Slatino kot moderen rehabilitacijski in diagnostični center, z osebnimi kontakti pa se dogovorijo za marsikateriga pacienta, ki ga pozneje napotijo k nam. V današnjem času, ko je štednja prisotna na vsakem koraku, smo morali tudi to srečanje organizirati s pomočjo samopriskevka tekmovalcev.

dr. Jože Kokovnik

KAKO SE REŠITI ALKOHOLIKA?

Tako se danes marsikateri nadrejeni delavec sprašuje. Jasno je, da alkoholik povzroča delovni organizaciji škodo (neopravičeni izostanki, bolniški stalež, manjša produktivnost, slabši medsebojni odnosi, materialna škoda . . .). Vendar izkušnje kažejo, da dokler ni ta škoda večja, večina sodelavcev in nadrejenih zamaži in dovoljuje tako ravnanje. Še več, sodelavci ponavadi radi delavcu ponudijo pijačo oz. ga celo prepričujejo, kako „dobro in zdravo je piti“. Ko pa ta delavec po večletnem takšnem popivanju (v del. organizaciji in (ali) doma) postane odvisen od alkohola in se mu ne more več odreči oziroma ga „piti po pameti“, je razumljivo, da ne more več v redu opravljati svojega dela. Pri delu se mu začno pojavljati vedno pogosteje in večje napake, tako da delovna organizacija (nadrejeni) ne more več dovoljevati takšnega dela in se delavca — alkoholika želi rešiti (znebiti). Toda, kako?

— Lahko ga prisilijo na zdravljenje (kar bi morala že prej, ko so se pojavili prvi znaki alkoholizma oz. slabega dela — takrat je bilo namreč več možnosti za uspešno zdravljenje, saj delavec še ni bil tako močno odvisen od alkohola, pa tudi manj škode je povzročil DO in samemu sebi);

— lahko ga disciplinsko obravnava (za storjene prekrške pri delu) in mu prekine delovno razmerje (v primeru, ko se alkoholik ne odloči za zdravljenje);

— lahko ga prerazporedi na opravljanje drugih, zanj možnih del takrat, ko se je alkoholizem pri delavcu že tako razvil, da ga ni več možno uspešno zdraviti. To se pa zgodi zato, ker DO (nadrejeni) in žena pravočasno ne ukrepajo in ga ne pošljejo na zdravljenje. Naj poudarim dejstvo, da se noben alkoholik prostovoljno ne odloči za zdravljenje, ampak je v to vedno prisiljen. Prisilijo pa ga najpogosteje: žena in DO ter njegovo čedalje slabše zdravstveno stanje — bolezen. In čim prej ga prisilijo na zdravljenje, tem boljše je za njega, saj so večje možnosti za uspeh zdravljanja, pa tudi manj škode povzroči sebi in drugim. Mnogi nadrejeni in drugi sodelavci pa napačno mislijo, da s tem, ko delavcu „spregledajo“ vinjenost in ostale prekrške pri delu, koristijo. Kakšna zmeta! Resnica je, da mu tako le škodujejo, saj s tem podpirajo njegov alkoholizem, ki povzroča osebni in družbeni propad delavca, posledice pa trpi tudi njegova družina in okolje.

Alkoholik ne more biti dober delavec (čeprav občasno izredno veliko dela, ker se s tem želi odkupiti za tiste dneve, ko ne dela, ampak pije), niti ne dober samoupravljaec. Glede na povedano se lahko vprašamo, zakaj DO oziroma nadrejeni dovoljujejo in s tem podpirajo razbohotenje alkoholizma? Mar naj to pomeni, da ne želimo dobrih delavcev in dobrih samoupravljalcev, čeprav je to

pravica in dolžnost vsakega zaposlenega? Ali pomeni to le nevednost?

Marsikdo je prepričan, da je reševanje problematike alkoholizma naloga le socialnih služb. Ni res!

To bi bilo namreč jalovo početje! Zavedati se moramo, da smo nosilci socialne politike (ki vključuje tudi problematiko alkoholizma) v DO vsi zaposleni. In vsi zaposleni, posebej še vodilni in vodstveni delavci ter družbeno politične organizacije morajo skrbeti za red, delovno disciplino, visoko produktivnost in tovariške medsebojne odnose, kar je tudi najboljša preventiva pred alkoholizmom.

Prepričani smo, da bodo dobri, vestni delavci, ki jih je pri nas veliko, soglašali z navedenim (redom, delovno disciplino . . .), vendar pod pogojem enakopravnosti in poštenosti. Pri tem mislimo na dejstvo, da morajo navedena načela veljati enako za vse, tako za delavca kot za nadrejenega. Nekoč me je delavec — alkoholik, ki je bil disciplinsko obravnavan, vprašal, kako ga lahko predlaga v disciplinsko obravnavo zžardi vinjenosti nadrejeni, ki je sam včasih vinjen, pa vendar njega nihče ne predlaga v disciplinsko obravnavo?

Resnično — kako? To vprašanje bi sicer lahko bila manipulacija tega alkoholika, vendar ni bila. S tem primerom želimo samo opozoriti, kako pomembni so tudi navedeni dejavniki pri reševanju problematike alkoholizma.

In kaj je potem naloga socialne službe?

Poudarek dela socialne službe je v strokovnosti, ne v operativnosti na tem področju. Zato je dolžna, da nudi strokovno pomoč zainteresiranim delavcem glede vprašanj o možnosti in načinih preprečevanja alkoholizma, reševanja alkoholne problematike, zdravljenja in rehabilitacije alkoholikov, izvaja priprave za zdravljenje in spremljanje le tega, skratka, da nudi strokovno pomoč alkoholiku, ki se želi rešiti in sodelavcem, ki so mu pri tem pripravljene pomagati, da v mejah možnosti obvešča zaposlene o alkoholizmu itd.

Na koncu naj še pripomnimo da se akutnosti problema alkoholizma ne zavedamo le v Zdravilišču, ampak se tega zaveda tudi širša družbena skupnost (občina), saj v zadnjem času precej konstruktivno obravnava navedeno problematiko. V teku je tudi postopek za določitev konkretnih smernic za preventivo in kurativo „socialnega raka sodobne družbe“, torej alkoholizma pri nas. Zato Odbor za zdravstvo in socialno politiko ter za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri SZDL občine Šmarje pri Jelšah med drugim pripravlja tudi problemsko konferenco o alkoholizmu.

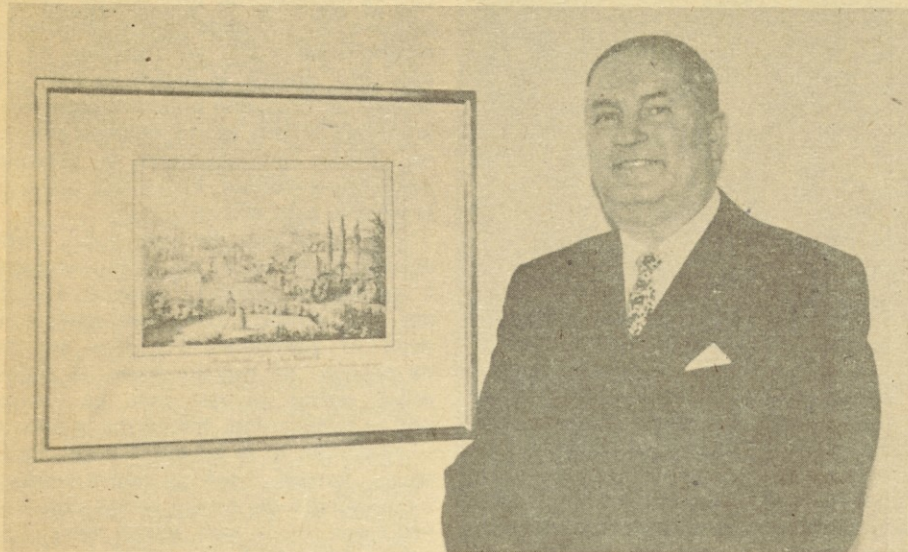
Glede na navedeno smo prepričani, da bo kmalu nastopil čas, ko se ne bomo več spraševali „kako se rešiti (znebiti) alkoholika“ temveč „kako ga rešiti“, kar je tudi v skladu z našo deklarirano humano, samoupravno socialistično usmerjenostjo.

Metoda Mikuljan

1665 - 1985

SLAVNOSTNA OTVORITEV

MUZEJA GRAFIČNE UMETNOSTI 16. - 19. stoletja
ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

Zdraviliškim gostom in domačinom lahko od 3. julija ponudimo poleg znanih storitev še mnogo umetniškega užitka ob gledanju originalnih grafičnih odtisov nastalih v minulih treh stoletjih, ki so darilo g. Kurta Mullerja iz Švice, častnega gosta Zdravilišča Rogaska Slatina (na sliki). Material s slavnostne otvoritve smo prejeli po zaključku redakcije, zato obširneje o vsem v naslednji številki Vrelcev.

TEMNO-SVETLO

Malce čuden naslov za povsem vsakdanjo temo. Če pa pogledamo nazaj . . . daleč nazaj, ko še ni bilo na tem ljubem svetu ničesar, vidimo, da je že takrat bilo temno in svetlo. To pa je vse, kar je prvotno bilo. Dan in noč. Vse drugo je nastajalo spontano. Nekaj podnevi, nekaj ponoči in nas privedlo do „sedanjega trenutka“, ki pa ima še vedno za osnovo dan in noč. Ta naravni kontrast je edini, ki je še ostal nepokvarjen. Vse drugo je izmaličilo in pokvarilo „najpametnejše“ bitje na svetu – človek.

Joj, kako lepo je nekoč zvenelo to ime. Človek, človeška duša . . . . A kaj hočemo. Narava je naredila največjo napako, ko je ustvarila to bitje. Sebi v kazni si je ta individuum izmislil denar in politiko. Ta dva veleizuma oziroma ti dve inovaciji bosta slej kot prej to pametno bitje tudi pokopala.

In zopet bo zmagala narava. Zopet bo potrebno milijon let, da se bo ves ciklus ponovil. Morda bo takrat narava ustvarila dugačno bitje. Bitje, ki bo spoštovalo svojega stvarnika in mu to hvaležno vračalo.

Čemu vsa ta pleteničenja! Boste vprašali. Nič! Kar tako! Ob prvomajskih praznikih sem razmišljal, kako nično in nesigurno postaja to naše življenje. Koliko različnih ljudi živi na tem planetu, koliko različnih ver in sistemov smo si izmislili in koliko različnih praznikov in ne nazadnje – koliko različnih jezikov.

A vendar bi vsi med sabo radi bili enaki. Vsi bi se radi med sabo ljubili in razumeli. Pa kaj, ko je to nemogoče.

Med nami so meje in prepadi. Takšni in drugačni in borbe in zmage.

V tej nenehni borbi smo pričeli pozabljanje, kaj sploh smo. Pozabljamo, da smo ljudje in da smo vsi odvisni predvsem od narave, ki nas je ustvarila. Kdo nas bo hranil? Narava ali politika?

Vsak hvali samo svoj sistem, svoj politiko – kot edino zveličavno. Vsak si hoče na tej zemlji postaviti svoj spomenik. Za zanamce, vpijemo, pri tem pa pozabljamo, da je največji spomenik, ki ga lahko svojim otrokom pustimo – ravno neokrnjena in čisto okolje.

Usmerimo torej usmerjeno izobraževanje k naravi, k medsebojnemu spoštovanju, kajti zdrav duh v zdravem telesu je lahko zdrav še samo tako dolgo, dokler bo zdrava narava. In zdravo telo je lahko zdravo samo v zdravih odnosih.

Brez vsakršnih EPP-jev.

EPP-beri ekonomsko propagandni program ali ekonomsko politična propaganda.

Epp je najogabnejša lutka vseh časov. Vzhodni levi kažejo zobe zahodnim in obratno. Severna polobla se koplje v izobilju, južna pa umira od lakote. Ves svet pa hrepeni po miru. Res imamo paralo: pomagajmo lačnim v Afriki. Včasih smo pa poslili dinarčke za uboge Vietnamčje. A kdo bi razumel politiko . . .

Predlagam novo parolo: (oprosti tov. Lenin)

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE IN PREPRIČAJTE SVOJE POLITIKE, DA JE BILO NAJPREJ DELO IN ŠELE POTEM POLITIKA.

ODGOVOR SAMOUPRAVNI DELAVSKE KONTROLI TOZD-1

Samoupravna delavska kontrola je na svoji seji 8. 5. 1985 obravnavala delo komisije za razporeditev počitniških kapacitet. Razpravljalo se je na podlagi nepotpisanega pisma in brez preverjanja podatkov. Se pravi z dejstvi katere ni nihče od članov kontrole preverjal. Izgleda da je bil „greh“ komisije za razporeditev počitniških kapacitet tako velik v očeh članov sam. del. kontrole da ga je bilo potrebno takoj objaviti v našem glasilu in s tem tudi javno pokazati da sam. del. kontrola v TOZD dela. (Če bi objavili katero koli drugo napako delavcev v TOZD bi padli na spolzka tla?)

Če člani samoupravne delavske kontrole v TOZD Zdraviliška dejavnost ne vedo, jih preko Vrelca obveščamo da Pravilnik o koriščenju počitniških kapacitet obstoja že od leta 1977 in so se ga komisije za letovanje vsa leta posluževale. Kadar je bilo več prijav se je (kot letos) na sami komisiji dogovorilo za dodatne kriterije, kot so OD, zdravstveno in socialno stanje itd.

Priljubljen pa novi pravilnik v katerem bomo točkovali, ovrednotili vsako prijavo za dopust. Točkovano naj bi bilo:

1. število družinskih članov zaposlenih v Zdravilišču;
2. število šoloobveznih otrok
3. število otrok
4. OD druž. članov
5. zdravstveno stanje delavcev
6. zdravstveno stanje otrok
7. delovna doba

8. mnenje socialne službe in minus točke za disciplinske prekrške, letovanje v prejšnjih letih itd. Kar se tiče ankete pa to: pred dvema letoma smo izvedli zadnjo anketo in od 800 anketnih lističev se nam jih je vrnilo okoli 40 z zelo lepimi željami: Dubrovnik, Ulcinj, Trogir, itd. Bila je to anketa želja ne pa potreba. Zato anket ne razpisujemo več.

Komisija je mnenja, da je svoje delo opravila pošteno in po določenih veljavnege pravilnika zato je nepošteno, da jo poskuša nekdo obtoževati na podlagi anonimneža, ki nima korajže, da bi se pod svoje pisanje podpisal in komoditete članov sam. del. kontrole, katere ni imela časa da bi preverila, če obstojajo samoupravni akti za področje o katerem razpravlja in nato javno ožigosa.

Komisija za letni oddih

Anonimnih pism, člankov ne objavljamo!
Sklep smo sprejeli na zadnji seji uredniškega odbora po objavi anonimnega pisma delavke.

Smatramo, da je vsakršna anonimnost nepotrebna, da nepotrebno ne rešuje probleme, buri duhove

Uredniški odbor